

«Λατέρνα, φτώχεια και φιλότιμο»

του Αλέκου Σακελάρειου από το Σατιρικό Θέατρο.

Με τα τραγούδια του Μάνου Χατζιδάκι.

Σκηνοθεσία: Στέλιος Καυκαρίδης. **Σκηνικά:** Μίκης Λοΐζου. **Κοστούμια:** Κώστας Καυκαρίδης. **Ενορχήστρωση-μουσική διδασκαλία:** Σάββας Σάββα. **Χορογραφίες:** Έλια Ιωαννίδου. **Σκίτσα:** Λοΐζος Λοΐζου.

Παίζουν: Μάριος Δημητρίου, Σπύρος Γεωργίου, Μαρία Φιακά, Στέλιος Καυκαρίδης, Μαριάννα Καυκαρίδου, Λουκία Μιχαήλ, Βασίλης Μιχαήλ, Φώτης Αποστολίδης, Λευτέρης Σαλωμίδης, Ειρένα Στασή, Μαρία Πέτρου, Ξένια Μιχαήλ, Γαλάτεια Ζήνωνος, Αντρέας Νικολαΐδης, Άγγελος Πέτρου.

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ βασίζεται σε δυο μεγάλες επιτυχίες. Η μία, η κινηματογραφική, πασίγνωστη στον ελληνικό χώρο εδώ και μισό αιώνα, η ταινία του Αλέκου Σακελάρειου, η άλλη, η θεατρική, η παράσταση του Σταμάτη Φασουλή του 1999 με τους Γιάννη Μπέζο και Πέτρο Φιλιππίδη. Αυτό σημαίνει ασφάλεια, σημαίνει ότι το πεδίο στο οποίο κινείται η φετινή καλοκαιρινή παραγωγή του Σατιρικού είναι εξερευνημένο από κάθε άποψη. Οι δυο κεντρικοί ανδρικοί χαρακτήρες είναι λεπτομερώς ψυχογραφημένοι από τους λαμπρούς Βασίλη Αυλωνίτη και Μίμη Φωτόπουλο ως εθνικοί και κοινωνικοί τύποι, ως εκπρόσωποι της ταλαιπωρημένης Ελλάδας της δεκαετίας του πενήντα, αλλά και ως αρχέγονοι λαϊκοί φτωχοί ήρωες, που η καλοσύνη και η τιμιότητα, η περηφάνια και η ανθρωπιά τους, συνθέτουν την υψηλή και δύσκολα μεταφραζόμενη σε άλλες γλώσσες έννοια του φιλότιμου. Πιστεύω πως το γεγονός ότι ο Παυλάρας και ο Πετράκης πλάστηκαν από τον Αυλωνίτη και το Φωτόπουλο έχει μόνο θετική σημασία για τους όποιους ηθοποιούς θα παίξουν αυτούς τους ρόλους στο θέατρο, και βεβαίως για τους Μάριο Δημητρίου και Σπύρο Γεωργίου. Είναι σαν να έχουν στα χέρια τους την υποκριτική παρτιτούρα των ρόλων τους, όπου η κάθε ατάκα, κάθε αναστεναγμός είναι γραμμένα με «νότες». Δουλειά τους είναι να ερμηνεύσουν τις γνωστές «μελωδίες» με το δικό τους τρόπο. Και ο κίνδυνος της σύγκρισης; Δεν υπάρχει. Κανείς δεν θα ψάχνει να βρει στα νεαρά πρόσωπα των πρωταγωνιστών της παράστασης τους άλλους, τους παλιούς, το «σκορ» μιας τέτοιας αναμέτρησης θα ήταν γνωστό και γι' αυτό η σύγκριση δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον. Οπότε οι σημερινοί θεατρικοί λατερνιτζήδες καλούνται να αναμετρηθούν μόνο με τον εαυτό τους και όχι με τα κινηματογραφικά φαντάσματα. Σ' ό,τι αφορά το γυναικείο ρόλο, της γλυκιάς Καίτης, η Τζένη Καρέζη, η πρώτη διδάσκα, εφάρμοσε το δεύτερο υποκριτικό τύπο («πλούσιο, αλλά καλό κορίτσι») από τα δύο που χρησιμοποιούνταν στον ελληνικό κινηματογράφο (ο πρώτος ήταν, βέβαια, «πτωχή πλην τίμια κόρη») και άφησε στις συναδέλφους της μια συνταγή - ατίθαση και ταυτόχρονα αθώα, χαριτωμένη, την οποία η Μαρία Φιακά της δικής μας παράστασης ακολουθεί με επιτυχία.

Επίσης η κινηματογραφική «Λατέρνα» ως παλιό road movie με ποδαρόδρομο εξυπηρετεί τις θεατρικές βερσιόν υπό την εξής έννοια: οι θεατρικές διασκευές του έργου έχουν να συμπληρώσουν τις σκηνές της πεζοπορίας με μπόλικά μουσικοχορευτικά στιγμιότυπα. Εδώ περνάμε στη δεύτερη «βοήθεια», στην οποία στηρίχτηκε το Σατιρικό, εκείνη της αθηναϊκής παράστασης σε σκηνοθεσία Σταμάτη Φασουλή. Οι αναλογίες μεταξύ της πρό-

ζας και των μουσικοχορευτικών σκηνών δοκιμάστηκαν στην παραγωγή του Φασουλή και διατηρήθηκαν ως επιτυχημένες στην κυπριακή παραγωγή.

Το αποτέλεσμα είναι ανάλαφρο και ευχάριστο. Ο Στέλιος Καυκαρίδης δεν απαιτεί από τους ηθοποιούς του να αναπαράγουν την κινηματογραφική γλυκόπικρη αισθητική της καλόκαρδης φτώχειας, το μοτίβο της βασανισμένης πορείας δίνεται πιο ελαφρά, οι ηθοποιοί του είναι πολύ νεότεροι και πολύ πιο χαρούμενοι, η συγκίνηση είναι πιο απαλή και η ζωντάνια των μαζικών σκηνών κερδίζει το θεατή αποσπώντας την προσοχή του από τα μελό στοιχεία. Με ευκολότερο το στόχο, οι πρωταγωνιστές του έχουν καλύτερη απόδοση. Ο Μάριος Δημητρίου και ο Σπύρος Γεωργίου ικανοποιητικά σταθεροί στα περιγράμματα των ρόλων τους κάνουν, πιστεύω, όσα τους ζητήθηκαν από το σκηνοθέτη. Η Μαρία Φιακά είναι προικισμένη με γλυκιά φυσικότητα, δεν είχε όμως καμιά πρόκληση στο ρόλο για να δείξει κάτι καινούργιο σε σχέση με τους προηγούμενους της ρόλους στη σκηνή του Σατιρικού.

Οι χορευτικές σκηνές (Έλια Ιωάννου) κοσμούσαν την παράσταση με τη Μαριάννα Καυκαρίδου να ξεχωρίζει ως τσιγγάνα, το Λευτέρη Σαλωμίδη να κάνει ωραίο σόλο και το κοστούμιο του Κώστα Καυκαρίδη να ενισχύουν τη γενική ευθυμία.

Η πορεία, το σημαντικό στοιχείο της παράστασης, δόθηκε πολύ όμορφα από το σκηνογράφο Μίκη Λοΐζου με τα εναλλασσόμενα στυλιζαρισμένα ως καρτ-ποστάλ της εποχής τοπία. Δυστυχώς οι πλαϊνές κατασκευές διέφεραν σε ύψος και χρώμα από το κέντρο. ●